

Секція 4. ВИКОРИСТАННЯ МЕХАНІЗМІВ ДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

УДК 377.147

ДУАЛЬНА ОСВІТА, ЇЇ ПЕРЕВАГИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ В УКРАЇНСЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

*Арсеньєва Н. О., к.т.н., доцент,
nataliarsen732gmail.com*

*Харківський національний автомобільно-дорожній
університет*

Одним із шляхів підвищення ефективності професійної підготовки кадрів виступає дуальне навчання. Науковці обговорюють його та представляють як спосіб вирішення проблем, пов'язаних з формуванням професійної компетентності майбутніх фахівців, що дозволяє враховувати інтереси роботодавців та держави.

Функціональне призначення поняття «дуальне навчання» – наближає теорію до практики. Саме тому його називають практико-орієнтованим. Фахівці зупиняються на наступному визначенні: дуальна форма навчання – форма організації професійної освіти, при якій теоретична підготовка проходить в освітній організації, практична – на підприємстві (навчальному підприємстві) або у навчальному цеху підприємства [1].

Інакше кажучи, дуальне навчання – форма підготовки кадрів, яка комбінує теоретичне навчання з практичним. При цьому основний принцип дуальної системи навчання – рівна відповідальність навчальних закладів та підприємств за якість підготовки кадрів.

Вперше поняття «дуальна система» було використано у Німеччині у середині 1960-х рр. для позначення нової форми організації професійного навчання [2, 3]. Дуальна система професійної підготовки, що зародилася в Німеччині, надалі отримала широку популярність і визнання у світовій практиці професійної освіти. Німецькі дослідники зазначають, що дуальна система забезпечує тісну взаємодію професійного навчання з виробничою сферою, своєчасне реагування на її зміну потреб та облік тенденцій розвитку [2, 3].

Аналіз вітчизняної та зарубіжної науково-педагогічної літератури та дисертаційних досліджень дозволяє зробити висновок про те, що досліджуються окремі питання – або підготовки наставників в умовах дуального навчання, чи окремі аспекти дуального освіти, що стосуються, перш за все, системи підготовки кадрів підприємства: робітників, техніків, технологів, інженерів та ін.

Таким чином, дуальне навчання можна розглядати як багатоаспектне явище, яке впливає на розвиток професійної освіти, у тому числі професійно-педагогічної освіти.

Рішення поєднувати навчання та роботу з напрямку та профілю підготовки приймають uzдебільшого студенти старших курсів.

Дуальне навчання виступає також як механізм вирішення соціальних завдань, який «включає» соціальний ліфт, сприяє просуванню молодого фахівця у кар'єрі.

Крім того, успішна соціалізація відбувається за рахунок розширення зони комфорту студентів (впевненості у своїх силах, дорослішання, впевненість у завтрашньому дні).

У рамках дуального навчання студент отримує можливість працювати та отримувати оплату за свою працю, забезпечується рання адаптація в колективі. Але головне – студент отримує впевненість у завтрашньому дні, отримуючи можливість працевлаштування та досвід роботи.

Можливість навчатися за дуальною формою можна представити такими етапами.

Регулювання на рівні керівника навчального закладу, який формує наказ про запровадження дуальної форми; далі необхідно укласти договір з підприємствами, щодо впровадження форми освіти. Наступний крок – студент обирає підприємство, де він буде проходити навчання. Далі потрібно узгодити з завідувачем випускаючої кафедри обраний об'єкт для проходження дуального навчання. Обов'язково укладається тристоронній договір про освіту за дуальною формою. Як результат, студенту необхідно пройти спільне підсумкове оцінювання результатів навчання від навчального закладу та підприємства [4].

Можна виділити наступні переваги дуального навчання. По-перше, це занурення студента у професійний світ, ще будучи учнем. По-друге, теоретичне навчання в університеті та отримання професійного досвіду – це те, що часто є найбільш цікавим для студентів у програмі навчання. Задовго до закінчення навчання студент має можливість познайомитися з реальною професійною

діяльністю. Зв'язок між теоретичною підготовкою та виконанням професійних функцій встановлюються швидше і є міцнішим. Крім того, дуальне навчання дозволяє студенту визначити свою професійну траєкторію в відповідно до набутих навичок, бажаннями, очікуваннями та усвідомленням свого професійного призначення роботи.

Основними перевагами дуальної освіти є: об'єднання освіти та трудової діяльності; паралельне навчання у викладачів та кваліфікованих фахівців; отримання теоретичних та практичних професійних навичок; отримання підтвержену кваліфікацію після завершення навчання.

Модель дуальної освіти стала результатом зацікавленості системи освіти у реальній соціалізації підростаючої молоді, яка найчастіше входить у доросле життя без будь-якого адаптаційного періоду. Таким чином, система освіти, розсуваючи свої рамки, вирішує функцію соціалізації молоді за підтримки соціальних партнерів. У безумовному виграшу залишається і держава, яка ефективно вирішує завдання підготовки кваліфікованих кадрів для своєї економіки.

Впровадження дуального навчання в організацію сучасної освіти перспективне для різноманітних спеціальностей, оскільки перевага дуальних освітніх програм очевидна.

Література:

1. <https://ru.osvita.ua/vnz/83771/>
2. <https://www.deutschland.de/ru/topic/ekonomika/dualnaya-model-profobrazovaniya-v-germanii-kak-ona-vyglyadit>
3. <https://studysou.ua/ru/news/dualna-osvita-germaniya>
4. <https://fakty.com.ua/ru/ukraine/suspilstvo/20240401-shho-take-dualna-osvita-yiyi-perevagy-ta-poshyrennya-v-ukrayini/>